

un trecut proiectat spre viitor, un reazem solid pentru toate slăbiciunile amintirii, un exercițiu încununat cu succes de ordonare a universalității gândului, este o casă a speranțelor fără ziduri, singura alcătuire omenească în care dragostea de viață și de oameni se naște și se înmulțește biruitoare... Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Chișinău se poate privi din toate luminile de cuvinte și încă departe, dincolo de ele, cu mândria celor 135 de ani de existență și cu mărturisirea, aproape neștiută, dar adâncă și întăritoare întotdeauna, a tuturor cititorilor ei.

Bibliotecarii, iubitori de oameni și de cărți, cei care au construit și au sporit

cu răbdare și cu consecvență întregul de semne cu înțeles, mereu neîntreg, al acestui mare lăcaș, adăugând un strop de mai bine în fiecare zi de dăruită osârdie, au fost, sunt și vor fi, purtătorii de sens și de necesară împlinire în gând și faptă a cunoașterii umane¹.

Astăzi, la ai noștri 142 de ani de existență, aceste cuvinte sunt și mai pline de sens..., o apreciere care trece de orice premiu național sau internațional, or asta ne impune să fim și mai buni.

¹ STOICA, Ion. *BM „B.P. Hasdeu” se poate privi în toate luminile de cuvinte*. În: *BiblioPolis*. 2012, vol. 44, nr. 3, p. 57.

ERGONOMIA MUNCII ÎN BIBLIOTECI

*Conf. univ. dr. Natalia GOIAN,
Diana ILIEȘ,*

șef sector, Filiala N.Titulescu

Rezumat: Articolul este o încercare de a atrage atenția asupra unui aspect foarte important în activitatea bibliotecilor, cum este ergonomia muncii în bibliotecă. Analizând lucrările publicate până în prezent, am constatat insuficiente cercetările privind ergonomia muncii în bibliotecile din Republica Moldova, iar în unele lucrări sunt marcate aspecte ale problemei care ne preocupă în totalitate. Printre acestea pot fi evidențiate: organizarea locului de muncă în Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”; impactul tehnologiilor informaționale; optimizarea proiectării constructive a locurilor de muncă prin îmbunătățirea securității muncii; ameliorarea factorilor de ambianță fizică; reducerea efectelor negative datorate monotoniei muncii; diminuarea solicitărilor fizice și nervoase etc.

Cuvinte-cheie: ergonomia muncii, optimizarea muncii, factori de ambianță, cromatică, stres vizual, luminanță.

În ultimii ani, în domeniul infodocumentar au apărut, au fost preluate și adaptate o serie de concepte și discipline noi, specifice zonei economice precum managementul calității, managementul cunoașterii, marketingul, managementul performanței etc. În prezent, misiunea bibliotecilor este de a oferi servicii de calitate utilizatorilor, de a forma acest utilizator, de a colecta, prelucra și difuza informația foarte diversificată, unde rolul principal îi revine bibliotecarului. În condițiile în care misiunile bibliotecii sunt tot mai complexe, sunt necesare și anumite condiții în care bibliotecarul își poate îndeplini cu brio obligațiunile principale. Într-un șir de publicații autohtone sunt elucidate probleme ce țin de formarea și perfecționarea personalului și mai puțin despre condițiile care vizează optimizarea muncii, condițiile în care trebuie să-și exercite funcțiile acest personal.

Biblioteca poate dispune de cele mai bogate colecții, de cea mai performantă rețea informațională, dar figura principală în bibliotecă rămâne bibliotecarul. Performanțele lui depind direct de condițiile de muncă create. Munca zilnică, la prima vedere liniștită, a bibliotecarului, ascunde în sine multiple condiții de risc. Riscul vine din partea diferitor factori nocivi, prezenți în spațiile bibliotecilor. Munca în bibliotecă solicită efort intelectual și fizic în timp și spațiu și creează numeroase probleme de organizare. Cerința rezolvării acestora impune necesitatea organizării ergonomice a muncii în bibliotecă.

Ergonomia este prezentată ca un domeniu științific, care sintetizează interdisciplinar cunoștințele și metodele unui grup de discipline științifice socio-umane, exacte și tehnice, dintre care pot fi enumerate sociologia, psihologia și pedagogia, igiena și fiziologia, biologia și ecologia, organizarea și economia, diferite științe tehnice, cibernetică și matematica. La dezvoltarea ei pot contribui toate științele, care, într-un aspect sau altul, studiază componentele muncii sau însăși munca. Anume în așa mod, este tratată *ergonomia* de majoritatea persoanelor preocupate de acest domeniu.

Ionel Enache, în lucrarea intitulată *Ergonomia în structurile infodocumentare*, prezintă ergonomia ca pe o știință interdisciplinară, iar obiectul de studiu al ergonomiei îl constituie „organizarea activității umane în procesul muncii prin optimizarea relației din sistemul om-mașină-mediu”.

Analizând lucrările publicate până în prezent, am constatat că lipsesc cercetările privind ergonomia muncii în bibliotecile din Republica Moldova. Prin urmare, în cadrul realizării tezelor de licență, am decis să întreprindem un studiu prin care să evidențiem aspectele principale în organizarea locului de muncă în Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: impactul tehnolo-

giilor informaționale; optimizarea proiectării constructive a locurilor de muncă prin îmbunătățirea securității muncii; ameliorarea factorilor de ambianță fizică; reducerea efectelor negative datorate monotoniei muncii; diminuarea solicitărilor fizice și nervoase.

Astăzi este greu să-ți imaginezi o bibliotecă lucrând eficient fără a utiliza tehnologiile de informare și comunicare. Practic tot ce se întâmplă nou și fascinant în bibliotecă de azi se realizează în baza TIC, utilizarea cărora ajută atât la implementarea serviciilor moderne, cât și la modernizarea serviciilor tradiționale. Suntem solidari cu mai mulți specialiști care consideră că Biblioteca Municipală este instituția publică indispensabilă fiecărui cetățean, pentru cunoaștere, dezvoltare, incluziune, capabilă să întărească, prin serviciile și activitățile sale, sentimentul de apartenență comunitară și să susțină diversitatea culturală a chișinăuienilor. Printr-o rețea diversă de filiale, Biblioteca Municipală oferă acces liber și echitabil la informație, educație, idei, opinii, lecturi, încurajează, susține interesul și libertatea de a cunoaște, asigura și dezvoltă servicii moderne și necesare dezvoltării chișinăuienilor.

O preocupare aparte a Bibliotecii Municipale constă în acordarea de servicii pentru persoanele dezavantajate care, prin cele mai diverse forme și facilități, sunt integrate în activitățile sale.

Serviciile oferite de bibliotecă sunt diverse și sunt create pentru diferite categorii de utilizatori, oferind un spectru larg de servicii, pentru satisfacerea necesităților utilizatorilor săi, atât în incinta bibliotecii, cât și extramuros: servicii informaționale, servicii electronice, servicii culturale, servicii de asistență și îndrumare.

În contextul cercetării problemelor ergonomiei muncii în bibliotecile din alte țări, am considerat deosebit de importantă și de utilă realizarea unui studiu la

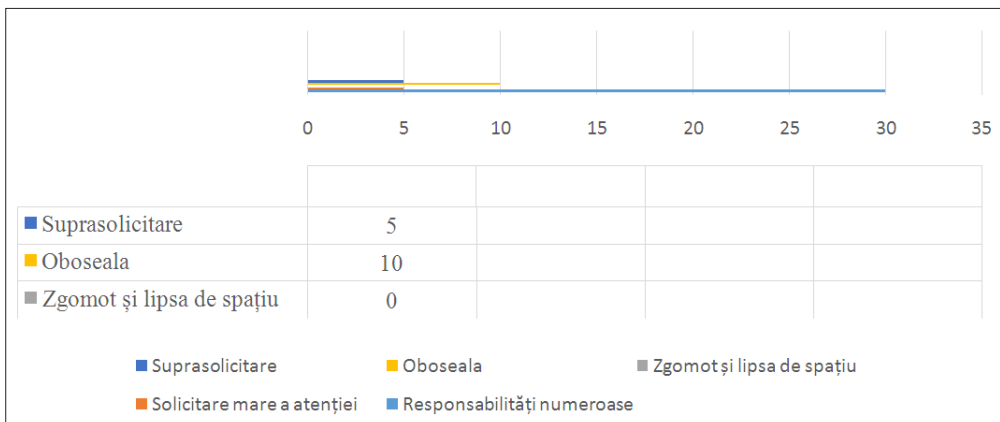
nivelul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” care să ne arate punctul în care se situează această bibliotecă cât și poziția pe care o deține în ceea ce privește ergonomia muncii. Ne-am propus realizarea studiului de față tocmai pentru a demonstra rolul organizării ergonomice a muncii în Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Pentru realizarea scopului propus a fost realizat un sondaj sociologic. Am utilizat chestionarul. Chestionarul standardizat rămâne instrumentul cel mai curent în cadrul unei anchete, pentru că printr-un sistem de notații simple este asigurată comparabilitatea răspunsurilor și pentru că această metodă este operativă, permite dezvoltarea și elucidarea problemelor într-un scurt timp și, prin urmare, rezultatele obținute vor fi mai reale, mai operative și pot fi folosite mai eficient în practică. Eșantionul a cuprins 50 de respondenți. Pentru a cunoaște opiniile angajaților cu privire la securitatea muncii și a factorilor de ambianță fizică și psihologică, participanților li s-a propus chestionarul care cuprinde întrebări ce vizează majoritatea aspectelor ergonomice.

Problema organizării ergonomice a muncii în bibliotecă a devenit una de mare actualitate, pentru că condițiile în care activează personalul instituției infodocumentare se răsfrâng direct asupra

calității muncii lor și nemijlocit asupra calității serviciilor oferite utilizatorilor. Prin alegerea Bibliotecii Municipale s-a urmărit obținerea unei imagini ample asupra situației actuale nu numai în sediul central dar și în unele filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Acest studiu este o primă încercare de a sublinia necesitatea includerii aspectului ergonomic în strategiile de dezvoltare a bibliotecii. Factorii principali de care am ținut cont în cercetare sunt: specificul activității; solicitările fizice și poziția corpului în timpul activității; solicitările percepției, atenției, abilități; adaptarea la condițiile mediului ambiant, la lumină, culori, zgomote; programul de lucru și ambianța psihologică. Chestionarea a fost efectuată în perioada februarie-martie 2018. Specialiștii care au completat chestionarul sunt de vârstă cuprinsă între 20 și 65 de ani, cu o vechime la locul de muncă situată între un an și 40 de ani cu studii în diferite domenii. Dat fiind faptul că cele mai numeroase cercetări ale aspectului ergonomic îi aparțin autorului spațiului românesc Ionel Enache, ne-am orientat și în cercetarea noastră spre aspectele menționate de autor în realizarea chestionarului.

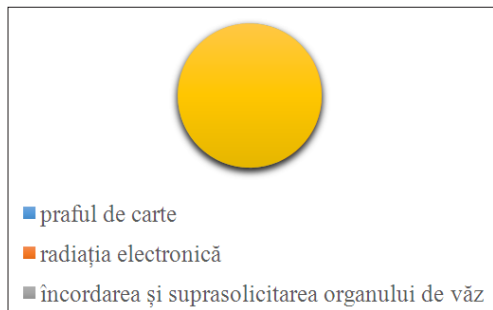
Prima întrebare care a dat start chestionarului a fost:

Ce prezintă munca dumneavoastră din punct de vedere psihologic?

Răspunsurile la această întrebare denotă munca din punct de vedere psihologic, ca fiind una grea. Ținând cont de multiplele probleme cu care se confruntă azi bibliotecarii e ușor de explicat că majoritatea respondenților (30 de persoane) au selectat varianta „responsabilități numeroase”, iar alții (15), au optat pentru varianta de răspuns „oboseală”. Conform rezultatelor obținute, bibliotecarii consideră că din punct de vedere psihologic munca efectuată este grea din mai multe motive, cum ar fi: responsabilități numeroase, oboseala și solicitarea mare a atenției, care este un factor cu un impact negativ asupra calității și productivității muncii. Nimeni din respondenți nu a menționat – zgomotul. Toți consideră că nivelul general al zgomotelor se înscrie în limite corespunzătoare specificului muncii în birou.

Am inclus în chestionar o întrebare scopul căreia a fost *elucidarea cunoașterii elementelor de risc în munca bibliotecarului*. La această întrebare am primit următoarele răspunsuri:

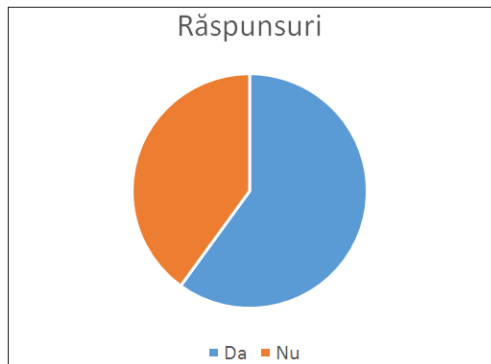
Dintre toți respondenții, 10 persoane au menționat ca factor de risc – praful de carte. Pentru alte 19 persoane ca factor de risc este radiația electronică. Majoritatea, adică 21 de persoane, au menționat – încordarea și suprasolicitaarea organului de vâz.

Rezultatele răspunsului la întrebare demonstrează cunoașterea de către angajații bibliotecii a elementelor de risc în

muncă. Factorii de risc sunt elemente ce au șanse mari de a provoca vătămări la locul de muncă. Posibilitatea ca un factor de risc să provoace vătămări unui angajat se află în relație directă cu durata expunerii persoanei la procesele respective. În munca efectuată majoritatea răspunsurilor demonstrează riscul de încordare și suprasolicitaarea a ochilor.

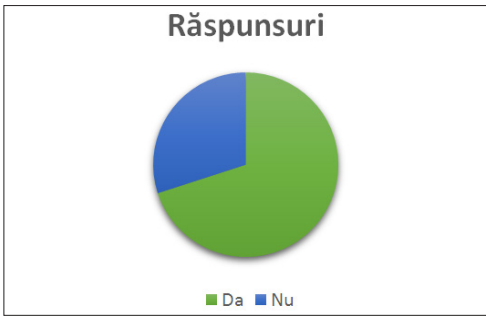
Alegerea cu grijă a mobilierului de birou poate avea o contribuție importantă asupra moralului personalului și de asemenea poate fi o cale de creștere a eficienței în muncă. Mobilierul nepotrivit poate avea serioase repercusiuni asupra sănătății și stării fizice a personalului care, în final, se poate transpune dintr-un nivel ridicat de absenteism într-un randament redus. Astfel, următoarea întrebare a avut drept scop evaluarea mobilierului în cadrul căruia se efectuează munca, fără risc asupra sănătății.

Întrebarea propusă a fost *dacă în situația în care se solicită o poziție ortostatică sunt luate măsurile necesare pentru sprijin și pentru echilibru?*

La această întrebare răspunsurile au fost următoarele: Potrivit rezultatelor, 30 de persoane posedă sprijin și echilibru în situația când se solicită o poziție ortostatică, alte 20 persoane au răspuns negativ.

O altă întrebare a fost *dacă activitățile zilnice sunt efectuate cu ajutorul controlului vizual?*

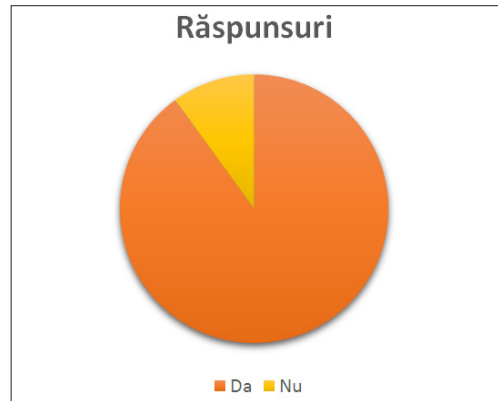

Rezultatele au fost diferite. Datorită efectuării muncii necorespunzător, ochii sunt supuși stresului vizual, care depinde de activitățile stresante și de poziția locului de muncă, aceasta se poate manifesta prin dureri de cap, de umeri sau dureri ale încheieturilor mâinilor. Vederea este uneori neclară după folosirea calculatorului, pierzi frecvent rândul documentului. Datele obținute relevă că 32 de persoane efectuează activitățile zilnice cu ajutorul controlului vizual, iar 18 persoane nu sunt supuse acestui control. Stresul resimțit depinde mult de activitatea și natura personalului care activează.

O importanță deosebită o are și poziția scaunului, pentru că scaunul trebuie să permită un suport confortabil pentru spate; să permită înclinarea spătarului independent de platformă; poziția și unghiul spătarului să poată fi ajustate etc. De aceea, a fost logic să adresăm o întrebare care ne va da răspuns, dacă toate aceste caracteristici satisfac normele ergonomice în această bibliotecă.

La întrebarea *dacă scaunul corespunde cerințelor ergonomice* (înălțimea, suprafața de șezut, spătarul etc.), toți cei chestionați au răspuns afirmativ.

Desfășurarea îndelungată a activităților pe scaun, poate genera oboseală la nivelul musculaturii, dar și afecțiuni de spate, ce se datorează, în principal, pozițiilor incorecte ale corpului. Când vorbim despre scaunul de birou ergonomic, vorbim, de fapt, despre scaunul care conferă o poziție

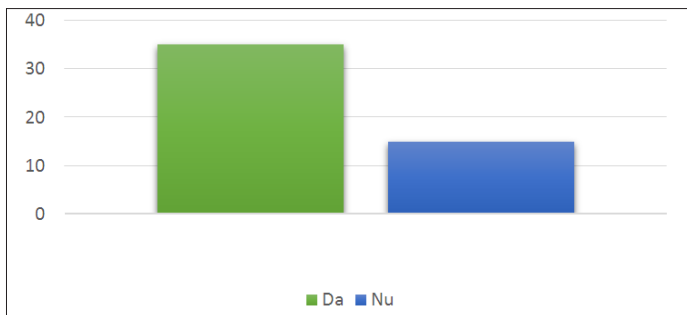

corectă, sănătoasă corpului. Cum nu toți suntem proiectați la fel, scaunul trebuie să permită diverse ajustări – înălțime, unghiul spătarului, acest factor constituie în munca bibliotecarului o comoditate și cel mai important pentru sănătate. Analizând răspunsurile, am constatat că majoritatea au răspuns afirmativ (45 răspunsuri „da”).

Pentru ca munca să fie efectuată corect și favorabil pentru sănătatea și protejarea personalului, munca la calculator trebuie să fie corespunzătoare, tastatura la care se efectuează munca trebuie să se afle la înălțimea corectă relativ la corp. În efectuarea muncii la calculator tastatura trebuie așezată aproximativ la nivelul coatelor. Mâinile și încheieturile ar trebui ținute într-o poziție normală, naturală atunci când se tastează. Încheieturile trebuie să fie drepte. Nerespectarea acestor factori formează riscul de a face o presiune asupra tendoanelor și nervilor. Atunci la întrebarea *dacă tastatura este așezată aproximativ la nivelul coatelor* am primit următoarele răspunsuri:

Răspunsuri afirmative au dat 35 de persoane, „nu” au spus 15 persoane. Aceste răspunsuri ne demonstrează că, în principiu, cerințele (poziția corpului și a mâinilor în timpul lucrului la calculator) sunt respectate.

În încăperile de muncă microclimatul e influențat de clima regională și variațiile

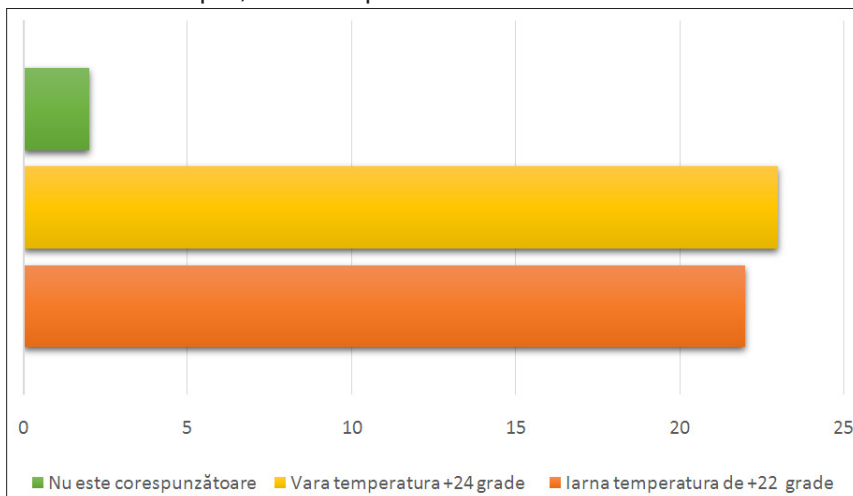
acesteia, dar depinde în primul rând, de sursele de căldură, de încălzirea și ventilația din interior. Astfel următoarea întrebare propusă a fost *dacă temperatura este corespunzătoare pe timpul de iarnă și dotarea cu ventilatoare pentru temperaturile ridicate în timpul verii?*

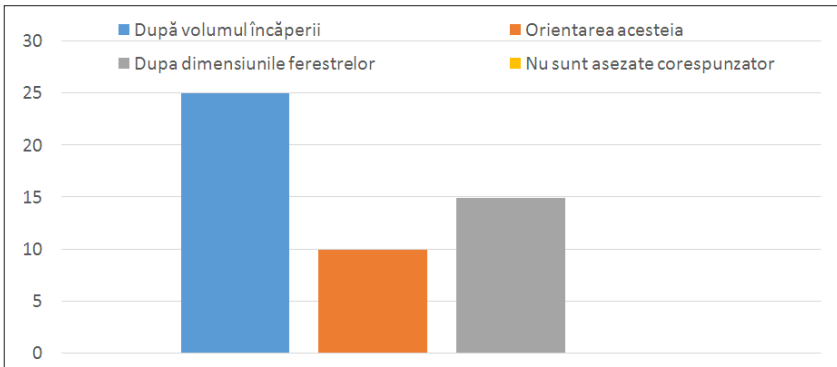
La această întrebare majoritatea răspunsurilor au fost pozitive, respondenții afirmând că temperatura din încăperi este corespunzătoare pentru timpul rece de afară și temperaturilor ridicate în timpul verii. Microclimatul la locul de muncă trebuie să asigure menținerea echilibrului termic al lucrătorilor corespunzător cu cantitatea de căldură degajată de organism în funcție de efortul determinat în activitatea desfășurată. Mecanismul de termoreglare acționează și se condiționează reciproc, în funcție de efortul fizic depus, astfel tempe-

ratura în bibliotecă este corespunzătoare privind încălzirea pe timpul iernii și dotarea cu ventilatoare pentru temperatură ridicată în timpul verii.

O importanță deosebită o are amplasarea ventilatoarelor, pentru ca aceasta să nu afecteze starea de sănătate a personalului prin aerul prea rece sau prea cald pe care îl produce acesta, am propus următoarea întrebare, *dacă ventilatoarele sunt așezate corespunzător?*

Pentru ca ventilatoarele să nu afecteze sănătatea angajaților este necesar ca să fie plasate corespunzător, după volumul încăperii, după orientarea acestuia, după dimensiunile ferestrelor. Angajații confirmă aceste reguli prin răspunsuri și argumente care sunt potrivite în păstrarea sănătății personalului. Acest rezultat demonstrează că în cadrul bibliotecii

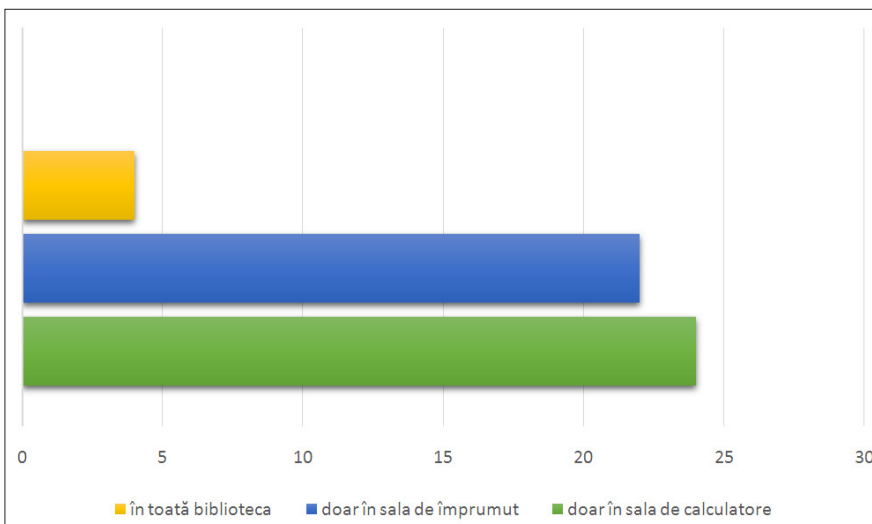
ventilatoarele sunt plasate corect. Este înțeles faptul că ventilatoarele trebuie să fie plasate după volumul încăperii – 25 răspunsuri și dimensiunile ferestrelor – 15, orientarea ferestrelor – 10, nu sunt așezate corespunzător – 0.

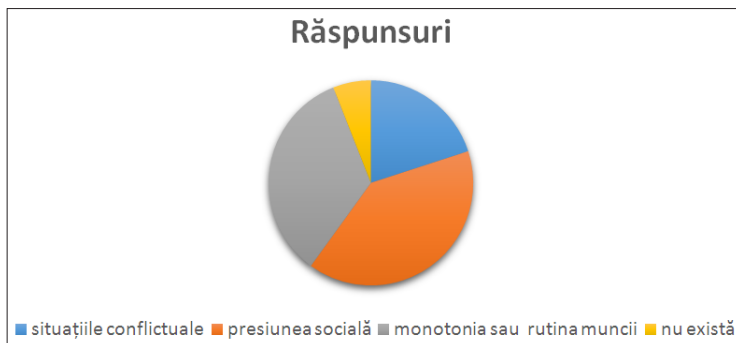
Iluminatul insuficient sau lipsa iluminării corespunzătoare pentru situațiile de urgență pot provoca accidente la locul de muncă sau pot duce la boli profesionale. De asemenea, pot reduce eficiența muncii sau pot duce la tulburări de concentrare.

Iluminatul, atât cel natural, cât și cel artificial, trebuie să fie suficient și adecvat pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor și este responsabilitatea angajatorului să asigure confortul la nivel vizual.

Următoarea întrebare are ca scop evaluarea suficienței luminii pentru desfășurarea muncii.

Deoarece iluminatul condiționează activitatea umană, având în vedere că peste 90 % din cantitatea informațiilor acumulate provin prin intermediul analizorului vizual, potrivit răspunsurilor acumulate la această întrebare rezultă: „lumină suficientă” – 40 persoane, „doar în sala de calculatoare” – 5 persoane, „sala de împrumut” – 5 persoane, toată biblioteca – 10 persoane. În urma chestionării este identificată o importantă problemă privind iluminarea, majoritatea respondenților afirmând că lumina persistă mai mult în sala de calculatoare. Cum rămâne

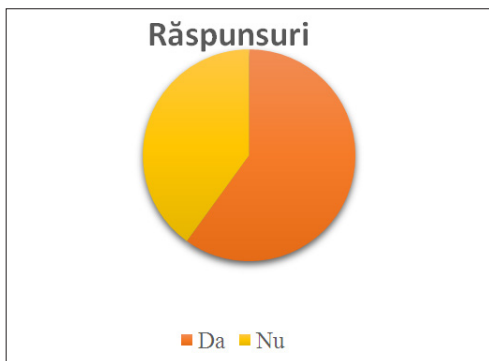

cu sala de împrumut? În cazul în care nu sunt asigurate condiții de iluminat corespunzător, pot apare diverse efecte nedorite (accidente) în desfășurarea activităților.

Într-un ritm de munca alert, când sunt foarte multe lucruri de făcut, iar timpul este limitat, există tendința de a rămâne peste programul obișnuit, fără să fie conștientizat impactul negativ asupra organismului și implicit asupra sănătății. Suprasolicitarea la locul de muncă este un fenomen îngrijorător pentru multe persoane, de aceea e bine să știm cât mai clar care pot fi efectele, pentru a putea lua măsuri de limitare a lor. La întrebarea, *există multiple solicitări de influență psihologică în muncă?*

Rezultatele au fost diferite. Deși elementele de risc sunt minime, majoritatea persoanelor chestionate consideră munca în bibliotecă stresantă, lipsită de satisfacție, din mai multe cauze: situațiile conflictuale – 10, presiunea socială – 20, monotonia sau rutina muncii – 17, nu exis-

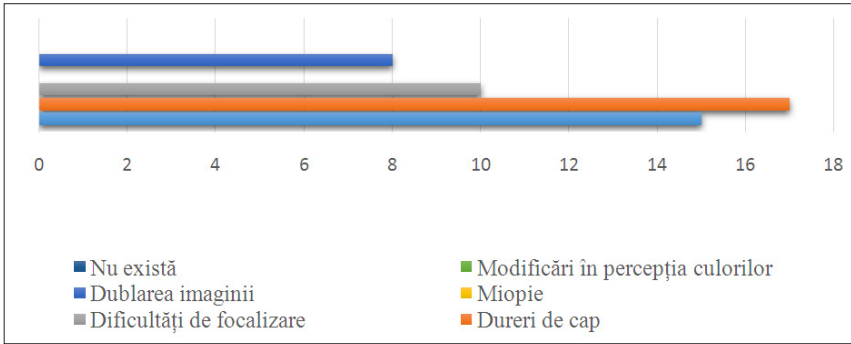
tă – 3. Mediul de muncă în bibliotecă este important și este necesar asigurarea unui climat psihologic adecvat care să permită funcționarea structurilor organizatorice, cât și sugerarea unor măsuri de optimizare a climatului psihologic în activitatea bibliotecii.

În continuare, am adresat o întrebare, *dacă activitățile zilnice sunt efectuate cu ajutorul controlului vizual?*

De foarte multe ori stresul vizual este legat de problemele de poziție, stresul resimțit la locul de muncă depinde de tipul activității și de natura individului. Orice tip de muncă trebuie precedat de o examinare vizuală, de aceea și la întrebarea dată rezultatele au fost de așteptat, 30 din cei chestionați au răspuns afirmativ, adică bibliotecarii efectuează în munca lor un control vizual necesar, alți 20 de respondenți au răspuns negativ.

Am încercat să obținem răspuns la întrebarea, *dacă persistă simptome ale stresului vizual cum ar fi: dublare de imagini, tensiune la nivelul ochilor, modificări în percepția culorilor etc.*

Rezultatele obținute confirmă obiectivele studiului și argumentarea unei probleme induse de efectele munitoarelor și sunt determinate de urmărirea ecranului în mod constant, pentru perioade lungi de timp. Munca de birou, care în mare parte solicită psihicul și sistemul vizual, o muncă în care factorii de stres sunt în număr din ce în ce mai mare, iar bolile cauzate de

aceștia afectează astăzi tot mai multe persoane. Rezultatele obținute demonstrează că este afectată vederea în procesul realizării diferitor sarcini la calculator, persistă și starea de oboseală și acești factori împiedică organizarea muncii cât mai eficiente. Am obținut următoarele răspunsuri:

Tensiune la nivelul ochilor – 15 persoane, dureri de cap – 17 persoane, dificultăți de focalizare – 10 persoane, miopie – 0 persoane, dublarea imaginii – 8 persoane. Am constatat că o problemă destul de frecventă o constituie disconfortul vizual. Acesta poate duce la scăderea productivității muncii, poate afecta concentrarea și capacitatea de a înțelege. Organismul uman are tendința de a se adapta la stres, de multe ori fiind niște adaptări defectuoase. De foarte multe ori stresul vizual este legat de problemele de poziție: dureri de cap, de umeri, dureri ale încheieturilor mâinilor sau ale spatelui. Majoritatea calculatoarelor posedă filtre anti-strălucire pentru

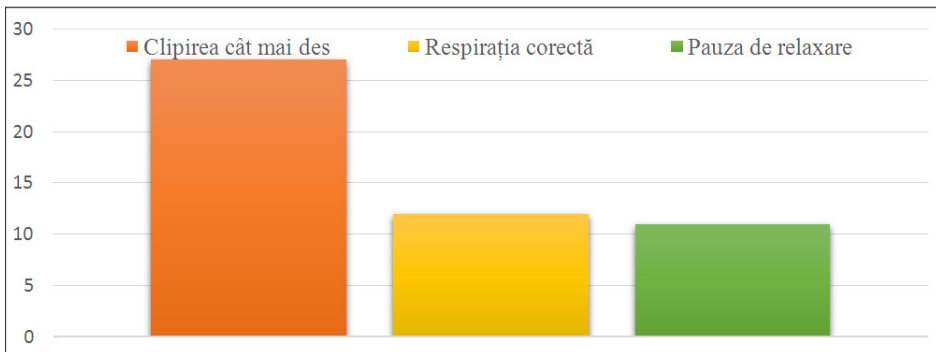
protejarea vederii și aceste dispozitive pot fi adaptate în așa fel încât să direcționeze lumina în jos, în unghi drept, în loc să o împrăștie în toate direcțiile. Această metodă contribuie la crearea unei ambianțe plăcute și liniștitoare pentru ochi, atunci când personalul efectuează munca sa.

Am încercat să înțelegem, dacă bibliotecarii știu cum ar putea reduce stresul vizual în condițiile de muncă la calculator. Cu acest scop am adresat o întrebare:

Ce sugestii aveți pentru reducerea stresului vizual?

În opinia respondenților, reducerea stresului vizual poate fi realizat prin efectuarea clipirii cât mai des (27 persoane), prin respirația cât mai corectă, (12 persoane), consideră efective pauzele de relaxare 11 persoane.

Un element important al spațiului intern este mobilierul multifuncțional, care trebuie să fie confortabil și să asigure o poziție corectă a corpului în timpul muncii.

Alegerea cu grijă a mobilierului de birou poate avea o contribuție importantă asupra moralului personalului și de asemenea poate fi o cale de creștere a eficienței muncii. Mobilierul nepotrivit poate avea serioase efecte asupra sănătății și stării fizice a personalului. Mobilierul unui birou modern dotat cu aparatură electronică (computere, terminale, imprimante, echipamente pentru microfilme) trebuie proiectat astfel, încât să satisfacă toate necesitățile personalului care lucrează cu aceste echipamente.

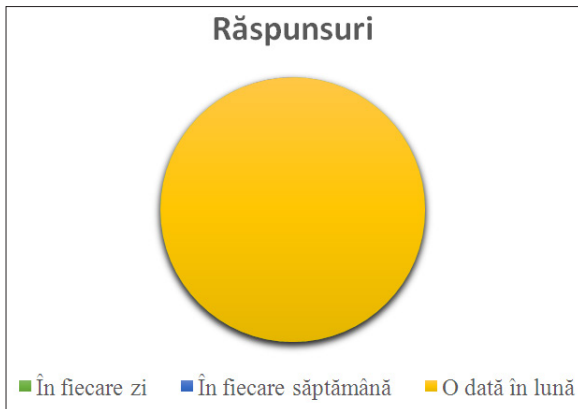
La întrebarea, *dacă mobilierul de lucru corespunde cerințelor ergonomice*, toți respondenții au răspuns pozitiv.

Din punct de vedere ergonomic, acești factori permit personalului să păș-

treze o poziție naturală, liberă de orice unghi ori poziții incomode, marginile mesei trebuie să fie netede și rotunjite pentru a evita disconfortul în contactul mâinilor, antebrațelor sau încheieturilor cu acestea, pentru a evita traume posibile în timpul lucrului.

Pentru că furnizarea aerului proaspăt este un lucru extrem de important, aceasta fiind esențial pentru viață în activitatea bibliotecii, am adresat și o întrebare care ne va face o claritate în problema aerisirii încăperilor. Întrebarea care a urmat a avut

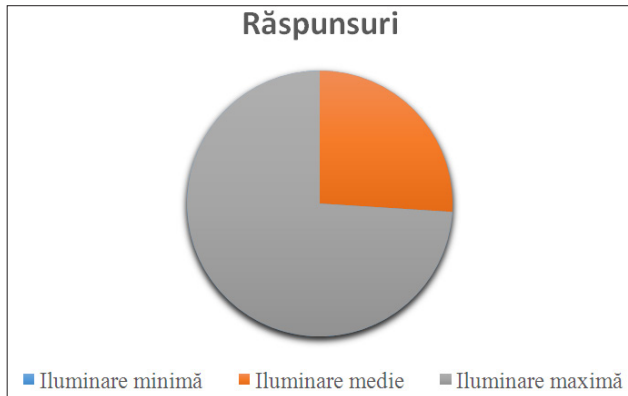

drept scop să înțelegem, *dacă sunt respectate cerințele ergonomice și dacă încăperile sunt ventilate regulat?*

Răspunsurile au fost: în fiecare zi – 47 persoane, în fiecare săptămână – 3 persoane, o dată în lună – nici o persoană. Aceste răspunsuri denotă faptul că munca în birouri este organizată la nivelul convenit și angajații muncesc într-un mediu sănătos, aprovizionați cu doza necesară de oxigen pentru fiecare om.

O importanță deosebită are lumina. Sursele de lumină trebuie să fie în afara câmpului vizual. Lumina nu trebuie să pălpâie. Monitoarele ar trebui așezate la 90 grade de orice surse de lumină și de ferestre. Este necesar de a folosi draperii sau jaluzele pentru a diminua lumina exterioară puternică. Lumina indirectă este recomandată dar nu trebuie să fie prea mare, deși cercetările recente arată că variații mai mari sunt permise în anumite circumstanțe. Lumina ambientală trebuie să fie de 200-500 de lucși. Pentru a concretiza cum stau lucrurile în bibliotecă am adresat întrebarea: *Dacă sala de calculatoare este iluminată corespunzător?*

Iluminarea corespunzătoare a locului de lucru al angajaților ar contribui la o activitate normală a organului optic și dacă lumina este insuficientă, atunci apare o oboseală rapidă ce reduce esențial calitatea lucrului efectuat. Dacă insuficiența

iluminării este permanentă, poate apărea miopia.

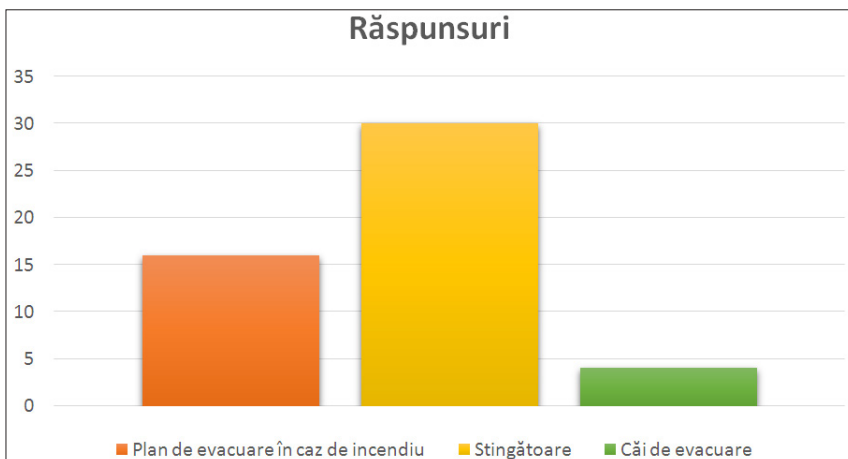
Răspunsurile primite ne demonstrează că iluminarea sălii în care se utilizează calculatoarele ar trebui să fie de trei ori mai puternică decât lumina produsă de ecran. Răspunsurile au fost următoarele: Iluminare minimă – 10 persoane; iluminare medie – 25 persoane; iluminare maximă – 15 persoane, fapt ce demonstrează insuficiența iluminării încăperilor.

Organizarea activității de protecție împotriva incendiilor la locul de muncă este o condiție importantă pentru securitatea personalului. Ei trebuie să cunoască regulile care să-i protejeze și să permită o intervenție promptă întru prevenirea și stingerea incendiilor, salvarea și evacua-

rea utilizatorilor din încăpere, evacuarea bunurilor materiale, precum și înlăturarea efectelor distructive ale dezastrelor. De aceea, o întrebare foarte importantă ce ține de securitatea întregii activități a fost, *dacă sunt asigurate măsurile și mijloacele de prevenire a incendiilor?*

Conform rezultatelor obținute, colaboratorii cunosc normele și majoritatea (25 de persoane) afirmă, că planul de evacuare în caz de incendii este la îndemâna personalului.

În urma realizării acestui studiu și a analizei ergonomiei muncii în bibliotecă angajații sugerează că metode eficiente de îmbunătățire a locului de muncă pot fi: pauze suficient de lungi și destul de frecvente; reducerea suprasfresării; iluminare

suficientă pentru sarcinile de lucru; asigurarea aprovizionării cu apă potabilă la locul de muncă; reducerea zgomotului.

Munca în bibliotecă solicită efort intelectual și fizic care creează numeroase probleme de organizare. Cerința rezolvării acestora necesită o mai mare atenție în organizarea ergonomiei muncii în bibliotecă. Din răspunsurile obținute în cadrul chestionarului putem conchide că locul de muncă a personalului este la un nivel destul de înalt.

Referințe bibliografice

1. BRÎNCOVEANU, Daniela-Elena. Principii de ergonomie în structurile infodocumentare. În: *Biblioteca*. 2011, nr. 7, pp. 194-197.
2. BURLOIU, Petru. *Managementul resurselor umane*. București: Lumina Lex, 1997. 1272 p.
3. CHIHAIA, Lăcrămioara, ȘTEFĂNESCU, Elena. Principii de păstrare și mănuire a materialului de bibliotecă. În: *Biblos*. 2000, nr. 9-10, pp. 23-34.
4. CORGHENCI, Ludmila. Managementul resurselor umane în bibliotecile din Republica Moldova. În: *Biblioteca*: Revista de bibliologie și știința informării. 2000, nr. 5-7, pp. 213-214.
5. COȘERIU, Tatiana. Ergonomia: un management bun al mediului de muncă. În: *BiblioPolis*. 2005, nr. 3, pp. 17-19.
6. ENACHE, Ionel. *Ergonomia în structurile infodocumentare*. București: Ed. Universității din București, 2005.
7. ENACHE, Ionel. *Ghid pentru utilizarea echipamentelor de birou: Abordare ergonomică*. București: Editura Universității din București, 2005. 107 p.
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind „Cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor”: nr. 819 din 01.07.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2016, nr. 193-203.
9. KULIKOVSKI, Lidia. Managementul resurselor umane în bibliotecile din Republica Moldova: Abordare teoretico-metodologică. În: *BiblioPolis*. 2010, nr. 2, pp. 15-29.
10. KULIKOVSKI, Lidia, ȘATRAVCA, Tatiana. Evaluarea eficienței managementului resurselor umane la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. În: *BiblioScientia*: revistă de biblioteconomie și științele informării. 2009, nr. 1-2, pp. 91-104. ISSN 1857-2278.